

Onderwerp: voorstel Harmonisatie belastingverordeningen fase 1

Inleiding

In de AB-vergadering van februari 2025 is gesproken over het harmoniseren van de belastingverordeningen van gemeentelijke deelnemers. Bij de recente aansluiting van nieuwe toetreders en de herindeling van Voorne Aan Zee is opnieuw gebleken, dat er voor de bestaande deelnemers en voor nieuwe toetreders verbeteringen mogelijk zijn door harmonisering. Door harmonisering van belastingverordeningen kan de bedrijfsvoering efficiënter én wordt het risico op fouten vanwege de grote hoeveelheid maatwerk voor afwijkingen en de kans op bezwaren verkleind. Harmonisatie van de verordeningen draagt ook op diverse onderdelen bij aan de realisatie van de strategie van SVHW. Denk hierbij aan het op tijd en volledig verzorgen van de belastingen, het streven naar de beste prijs-kwaliteit verhouding en het continu verbeteren en ketengericht werken en terugdringen van maatwerkoplossingen. Het terugdringen van maatwerk is ook noodzakelijk omdat leveranciers met Saas-oplossingen steeds vaker alleen standaardoplossingen bieden en eigen maatwerk niet vanzelfsprekend is. Vanuit de Ambtelijke Commissie is een werkgroep gestart om te onderzoeken of bepaalde keuzes in de belastingverordeningen binnen de kaders van de DVO (dienstverleningsovereenkomst) efficiënter ingericht kunnen worden. De eerste bevindingen en voorstellen vindt u in deze notitie.

Het is vanzelfsprekend dat de Raad het hoogste orgaan is en dat de Raad de verordeningen voor elke deelnemer afzonderlijk vaststelt. Tegelijkertijd heeft de Raad ook de verantwoordelijkheid om onderzoek te doen naar de uitvoerbaarheid van de verordeningen, waarbij efficiency en risicobeheersing een rol kunnen spelen. Voor deelnemers kan toegewerkt worden naar het aanbieden van een takenpakket standaard heffingsmethodieken voor belastingheffing, waar vervolgens een keuze in gemaakt kan worden.

De werkgroep heeft een eerste analyse uitgevoerd op drie verordeningen die alle gemeentelijke deelnemers bij SVHW hebben ondergebracht. Dit is de onroerendezaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Hieruit worden mogelijkheden aangedragen richting de deelnemers voor aanpassing van de belastingverordening dan wel ter overweging en nader onderzoek. Een dergelijke wijziging kan namelijk leiden tot verschuiving van belastingdruk of bepaalde doelgroep. Vooraf moet duidelijk zijn wat dit betekent zodat de Raad een weloverwogen besluit kan nemen. SVHW levert hiervoor waar mogelijk de output aan vanuit het bestand om deze vertaalslag te maken. SVHW stelt voor de gemeenten ook de conceptwijzigingsvoorstellen op.,

Het voornemen is om te werken met streefdata. Voor een aantal aanpassingen is een realisatie datum in 2026 of 2027/2028 wellicht mogelijk. De wat complexere mogelijkheden vragen meer voorbereidingstijd en afstemming met de afzonderlijke deelnemers en kunnen mogelijk later geheel of gedeeltelijk worden gerealiseerd. De werkgroep komt met voorstellen naar het AB. Aan het AB wordt een inspanningsverplichting gevraagd om waar het kan deze harmonisatiemogelijkheden te realiseren. Het is daarom een meerjarig traject, maar de moeite van het onderzoeken en starten waard.

In de bijlage treft u aan

- AB besluit om in te stemmen met de aanpak harmonisatie eerste voorstel belastingverordeningen (A.B. 25/48)

Doorlopen proces

De werkgroep heeft als eerste stap de verordeningen voor de drie grootste belastingsoorten van de verschillende deelnemers naast elkaar gelegd. Dit is de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Uit de analyse komt een aantal aanbevelingen, waarbij het streven is om dit per 1 januari 2026 of 2027 te kunnen aanpassen in de verordeningen:

Aanbevelingen

- Voor alle belastingverordeningen geen minimum bedrag meer voor de aanslag en geen minimum bedrag voor de ontheffing en vermindering per 1 januari 2026.

Toelichting:

Op dit moment zijn er gemeenten mét en zónder minimum bedrag voor de aanslag en/ of ontheffing en vermindering. Indien er een minimum bedrag wordt gebruikt, is dit bij alle gemeenten een bedrag van € 9,-, met uitzondering van één gemeente die € 6,- hanteert.

Bij Diftar doet zich een probleem voor met een minimum aanslag of ontheffing en vermindering. Als het aantal ledigingen bijvoorbeeld 1 lediging te veel zou zijn, kan de ontheffing of vermindering voor de inwoner onder het minimum bedrag alleen handmatig door tussenkomst van ICT plaatsvinden. Veruit de meeste aanslagen worden gecombineerd opgelegd, waardoor het kan zijn dat bij de ene belasting wel en bij de andere niet een minimum van toepassing is. Dit leidt tot onduidelijkheid en gevoel van onrechtvaardigheid bij burgers.

Bij het vervallen van een minimum aanslag- en ontheffing- en verminderingsbedrag bij alle deelnemers zijn maatwerkscripts voor de belastingapplicaties niet langer noodzakelijk. Dit voorkomt enerzijds onnodig werk, anderzijds wordt het risico van fouten bij wijzigingen (in verordeningen of het automatiseringssysteem) kleiner. Het effect op de belastinginkomsten voor de deelnemers is positief bij het vervallen van het minimum aanslagbedrag en negatief bij het minimum ontheffing- en verminderingsbedrag, maar per saldo gering qua omvang.

- Voor de afvalstoffenheffing gebruiker woning toewerken naar twee opties voor een vast bedrag per woning uiterlijk per 1 januari 2028:
 - a) één vast bedrag per woning voor gebruiker en indien van toepassing één extra vast bedrag per woning voor objecten zonder registratiesysteem
 - óf
 - b) een vast bedrag op basis van het aantal personen in een woning

Toelichting:

Er zijn drie deelnemers die hierin afwijken, te weten Hoeksche Waard, Goeree Overflakkee en Geertruidenberg. Bij de eerste twee gemeenten zou een simpelere verwerking van medisch tot een oplossing kunnen leiden. Het voorstel is om de drie gemeenten te verzoeken zich in te spannen om hun verordening in 2027 of 2028 aan te passen.

- Voor de rioolheffing eigenaar woning, toewerken naar een vast bedrag indien de eigenaar betrokken is in de aanslagoplegging uiterlijk per 1 januari 2028.

Toelichting:

Er zijn momenteel twee vormen hoe de eigenaar woning wordt belast voor de rioolheffing: de eigenaar wordt voor één vast bedrag aangeslagen of voor één vast bedrag in combinatie met een bedrag per aansluiting op een camping. De laatste variant wordt alleen door Goeree Overflakkee gebruikt. Het voorstel is om Goeree Overflakkee te verzoeken zich in te spannen om hun verordening in 2027 of 2028 aan te passen. Een deelnemer kan ook kiezen om geen aanslag aan een eigenaar woning op te leggen.

- Voor de rioolheffing eigenaar niet-woning, toewerken naar twee opties uiterlijk per 1 januari 2027:
 - a) één vast bedrag
 - óf
 - b) een percentage van de WOZ-waarde met eventueel een maximum bedrag voor de aanslag.

Toelichting:

Er zijn momenteel drie vormen hoe de eigenaar niet-woning wordt belast voor de rioolheffing: de eigenaar wordt voor één vast bedrag aangeslagen of voor een percentage van de WOZ-waarde met minimum en/ of maximum waarde. De variant met een percentage waarbij ook een minimum bedrag wordt gehanteerd wordt alleen door Voorne aan Zee gebruikt. Het voorstel is om Voorne aan Zee te verzoeken zich in te spannen om hun verordening in 2026/2027 aan te passen. Een deelnemer kan ook kiezen om geen aanslag aan een eigenaar niet-woning op te leggen.

- Voor de rioolheffing gebruiker woning, toewerken naar twee opties uiterlijk per 1 januari 2027:
 - a) één vast bedrag
 - óf
 - b) een vast bedrag op basis van het aantal personen (1-, 2-, 3- of meerpersoons)

Toelichting:

Er zijn momenteel vier vormen hoe de gebruiker woning wordt belast voor de rioolheffing: de gebruiker wordt voor één vast bedrag óf twee vaste bedragen aangeslagen óf voor een vast bedrag op basis van het aantal personen óf op basis van het watergebruik per m³. Met name de aanslag op basis van watergebruik is zeer bewerkelijk en geeft sneller aanleiding voor bezwaar. Er wordt daarbij vaak gewerkt met staffels. De grenswaarde voor de eerste staffel ligt vaak zo hoog, dat een overgang naar vast bedrag tot weinig wijzigingen voor de belastinginkomsten en voor de belastingplichtige zal leiden. Nieuwkoop gebruikt twee vaste bedragen (apart voor recreatiewoningen). Daarbij is het wellicht mogelijk de recreatieterreinen als een niet-woning te gaan beschouwen. Het afschaffen van een aanslag op basis van watergebruik kan naar het inzicht van de werkgroep snel en zonder veel consequenties voor de inkomsten of belastingbetaler worden aangepast. Het voorstel is om de gemeenten die afwijken van de voorgestelde standaard (Altena, Albrandswaard, Hardinxveld-Giessendam, Nieuwkoop, Lansingerland, Ridderkerk) te verzoeken zich in te spannen om hun verordening in 2026/2027 aan te passen. Een deelnemer kan ook kiezen om geen aanslag aan een gebruiker woning op te leggen.

- Voor de rioolheffing gebruiker niet-woning, na onderzoek naar de effecten per deelnemer toewerken naar twee opties uiterlijk per 1 januari 2030:
 - a) één vast bedrag
 - óf
 - b) een percentage van de WOZ-waarde met eventueel een maximum bedrag voor de aanslag.

Toelichting:

Er zijn momenteel veel verschillende vormen hoe de gebruiker niet-woning wordt belast voor de rioolheffing: de gebruiker wordt voor één vast bedrag aangeslagen óf voor een percentage van de WOZ-waarde met minimum en/ of maximum waarde óf op basis van watergebruik met een veelheid aan verschillende soorten staffels óf een combinatie van voorgaande. De variant met een percentage waarbij ook een minimum bedrag wordt gehanteerd wordt alleen door Voorne aan Zee gebruikt. Het voorstel is om Voorne aan Zee te verzoeken zich in te spannen om hun verordening per 1 januari 2026 binnen de standaard te brengen. De overige aanpassingen kunnen mogelijk tot ongewenste financiële

verdeel effecten tussen belastingplichtigen leiden. Daardoor kan onderzoek naar de effecten van de harmonisatie per deelnemer noodzakelijk zijn, hetgeen een langere (politieke) doorlooptijd vraagt. Het voorstel is daarom om de gemeenten die afwijken van de voorgestelde standaard (Altena, Albrandswaard, Barendrecht, Drimmelen, Geertruidenberg, Hardinxveld-Giessendam, Nieuwkoop, Lansingerland, Ridderkerk) te verzoeken zich in te spannen om hun verordening uiterlijk per 1 januari 2030 aan te passen. Een deelnemer kan ook kiezen om geen aanslag aan een gebruiker niet-woning op te leggen.

- Voor de rioolheffing garages, toewerken twee opties uiterlijk per 1 januari 2028:
 - a) belasten als een niet-woning met heffen als percentage van de WOZ waarde
óf
 - b) vrijstellen met WOZ-code 1700 (een afzonderlijke garage of garagebox, meestal voor één auto)

Toelichting:

Er zijn momenteel veel verschillende vormen hoe een garage wel of niet wordt belast voor de rioolheffing. Het voorstel is om de gemeenten die afwijken van de voorgestelde standaard (Drimmelen, Geertruidenberg, Hardinxveld-Giessendam, Nieuwkoop, Lansingerland, Voorne aan Zee) te verzoeken zich in te spannen om hun verordening uiterlijk per 1 januari 2028 aan te passen. Een deelnemer kan ook kiezen om geen aanslag aan een eigenaar/gebruiker garage op te leggen.

Advies

Omdat de besluitvorming een aangelegenheid is van de afzonderlijke Raden heeft het Algemeen Bestuur geen directe zeggenschap over de inhoud van de verordeningen. In het uiterste geval kan SVHW de opdracht om een verordening uit te voeren weigeren. Dit is wel eens voorgekomen, toen een verordening (wettelijk) onuitvoerbaar bleek. Daarom zijn met de ambtelijke commissie ook werkafspraken gemaakt om de totstandkoming en vaststelling van belastingverordeningen zo goed mogelijk te laten verlopen. Desondanks moet SVHW invulling geven aan verordeningen, die soms veel maatwerk vragen en ten koste gaan van het collectief. Er zijn twee manieren om hierop te sturen: het aanpassen van de tariefstructuur en de inspanningsverplichting van de afzonderlijke deelnemers om zo veel mogelijk aan de voor SVHW voorgestelde opties voor heffingsmethodieken te voldoen. Deze notitie ziet allereerst op de tweede maatregel. Immers bij geharmoniseerde verordeningen kan de tariefstructuur ook eenvoudig blijven.

Voor alle belastingverordeningen wordt voorgesteld om geen minimumbedrag meer voor de aanslag en geen minimumbedrag voor de ontheffing en vermindering per 1 januari 2026 te hanteren. Ook zijn de verschillen tussen de eerste drie belastingsoorten door de werkgroep in kaart gebracht en voorzien van voorstellen tot harmonisering en termijnen. In de loop van de tijd volgen ook voorstellen voor andere belastingsoorten.

De verantwoordelijkheid voor het vaststellen van de belastingverordeningen ligt bij de Raden. Daarom kan het AB slechts besluiten, dat de deelnemers zich committeren om een inspanningsverplichting aan te gaan om de belastingverordeningen aan te passen aan de opties die door het AB voor SVHW worden voorgesteld. Alle voorgestelde opties waarover in de komende periode besloten wordt, worden uitgewerkt in een menukaart en aangevuld met werkafspraken voor de toepassing en over de gevolgen van het wel of niet gebruiken van de menukaart door deelnemers. Vooruitlopend daarop worden deelnemers die afwijken van de voorgestelde opties door het AB verzocht om zich in te spannen de verordeningen in lijn te brengen met deze opties van SVHW waar mogelijk.

Gewenste behandeling

Het algemeen bestuur wordt gevraagd te besluiten:

- Voor SVHW in te stemmen met het toewerken naar minimaal de volgende heffingsmethodieken voor belastingverordeningen van de gemeentelijke deelnemers van SVHW:
 - Voor alle belastingverordeningen geldt geen minimum bedrag voor de aanslag en geen minimum bedrag voor de ontheffing en vermindering;
 - Voor de afvalstoffenheffing gebruiker woning gelden twee opties:
 - één vast bedrag per woning voor gebruiker en indien van toepassing één extra vast bedrag per woning voor objecten zonder registratiesysteem
 - een vast bedrag op basis van het aantal personen in een woning;
 - Voor de rioolheffing eigenaar woning geldt een vast bedrag indien de eigenaar betrokken is in de aanslagoplegging;
 - Voor de rioolheffing eigenaar niet-woning, gelden twee opties:
 - één vast bedrag
 - een percentage van de WOZ-waarde met eventueel een maximum bedrag voor de aanslag;
 - Voor de rioolheffing gebruiker woning gelden twee opties:
 - één vast bedrag
 - een vast bedrag op basis van het aantal personen (1-, 2-, 3- of meerpersoons);
 - Voor de rioolheffing gebruiker niet-woning gelden twee opties:
 - één vast bedrag
 - een percentage van de WOZ-waarde met eventueel een maximum bedrag voor de aanslag;
 - Voor de rioolheffing garages gelden twee opties:
 - belasten als een niet-woning met heffen als percentage van de WOZ waarde
 - vrijstellen met WOZ-code 1700
- Commitment te geven zich in te spannen om voor de eigen deelnemende gemeente waar mogelijk te voldoen aan de voorgestelde heffingsmethodieken van SVHW voor belastingverordeningen;
- De betreffende deelnemers die afwijken van de standaard te verzoeken zich in te spannen om zoveel mogelijk te voldoen aan deze heffingsmethodieken van SVHW voor de belastingverordeningen, binnen de in deze notitie genoemde termijnen;
- De in dit besluit voorgestelde heffingsmethodieken alsmede de nog voor besluitvorming aan te dragen harmonisatievoorstellen voor andere belastingsoorten uit te werken in een menukaart voor SVHW. Deze menukaart als alle harmonisatie voorstellen voor de heffingsmethodieken zijn voorgelegd aan het AB integraal voor te leggen ter besluitvorming, voorzien van werkafspraken over het hanteren van de menukaart voor SVHW en de deelnemers;
- Het AB periodiek te informeren over de voortgang.

Klaaswaal, 2 juli 2025